

ES PI GROS

BUTLLETÍ INFORMATIU n.º 6 any: II LLORET DE V.A.

II ÈPOCA

Depòsit Legal P.M. 623-79

MAIG 1980

SUMARI

EDITORIAL.....	2
NOTICIARI.....	3
NACIONAL.....	4
Cimenteres i Pedreres, per Mateu Fiol.....	4
CULTURA.....	6
Un Poc d'Història de Sa Comu- na de Llorito, (Continuació)....	6
Racó per a la Poesia. Poesia de Felip Munar.....	7
EXCLUSIVA: .COM ATRAVESSA L'AT- LANTIC EN JERONI BRINES? IV....	8
COL.LABORACIONS.....	9
Una Societat que ens fon dins el No-Res, per Felip Munar.....	9
L'Ecologia, (I), per T. B.	10
La Bicicleta (iII), per Mn. LLo- renç Vanrell.....	10
Reflexions sobre el Marxisme (II) per Felip Munar.....	12
Love Story (iIII), per J.X.	13
PÀGINA D'HUMOR, per Mateu Fiol.	14

EDITORIAL

Amb aquest número d'ES PI GROS voldriem donar una nova passa dins la singladura que varem prendre ara fa mig any. Com vos heureu donat compte amb aquest número canviem de format. El motiu del canvi no ha estat més que per raons tècniques, per aconseguir una millor qualitat tècnica i poder arribar, al mateix temps, al major número possible de lectors.

Aquest canvi, fet en pro de la superació, ens exigeix, també, una major dedicació i un major esforç, per això mateix necessitam també, ara més que mai, la vostra ajuda i la vostra col.laboració.

No ens cansarem de dir el que hem anat dient fins ara:

ES PI GROS és de tots els llo-
ritans.

LLORITÀ expressa la teva opinió!!

BUTLLETÍ INFORMATIU

C/ La Fuente, 2

Nº 6, MAIG del 1980

Director: Pau Bibiloni Jaume

COL.LABORADORS: Joan Jaume Ramis. Joan Jaume
Beltrán. Mateu Fiol. Miquel
Mulet. Antoni Niell. Tomeu
Picornell. Andreu Ramis. Fe-
lip Munar. Llorenç Vallcañeras.
Llorenç Coll. Miquel Coll.
Sebastià Amengual. C.B.B. R.M.
Mn. Llorenç Vanrell.

El passat dia 27 d'Abril va tenir lloc al nostre poble l'acte de confirmació de quaranta-dos joves. Per tal acte va venir el Sr. Bisbe de Mallorca, Teodoro Ubeda.

En el proper número donarem més informació d'aquest acte.

El proper di 11 de Maig tindrà lloc la tradicional FIRA que com cada any es celebra el segon diumenge de Maig. Per això, ara donam a conèixer el PROGRAMA D'ASTES:

Al matí abans de les 11'00 H. s'inaguraran:

- I Concurs Local de Fotografia.
- II Exposició Local de Flors.
- IX Concurs de Dibuix Infantil i Pintura.
- I Mostra Regional de Cunicultura

A les 11'00 H. Missa Solemne.

A les 12'00 H. Ball de Bot a la Plaça de l'església. I entrega dels Premis de les diferents Exposicions i Concursos.

A les 15'00 H. Extraordinari Partit de Futbol Femení: Sencelles-Lloret.

A les 16'00 H. Mini-Maraton.

A les 17'00 H. Partit de Futbol 3ª Regional Lloret-Pla de Na Tesa.

A les 19'00 H. Ball dels Quintos-80.

Concurso de Fotografía

Lloret, Feria de Mayo de 1980

Podrán tomar parte todos los aficionados que lo deseen.

El número de obras es ilimitado, sea color o blanco y negro.

La entrega de las obras se efectuará en las Oficinas del Ayuntamiento, hasta las 13 horas del día 9 de mayo.

El lado mínimo de las ampliaciones, deberá ser de 15 cm. figurando al dorso de cada ampliación el LEMA y TEMA, adjuntando en sobre aparte los datos personales, así como la dirección.

Primer Premio.- Trofeo Ayuntamiento de Lloret a la mejor obra de un tema local, sea color o blanco y negro.

Accesit.- Lote fotográfico donado por Foto-Cine Set-Art.

Segundo Premio.- Trofeo A.R.D.C. a la mejor fotografía en color o blanco y negro.

El Jurado se dará a conocer una vez concedidos los premios.

Organiza: Asociación Recreativa Deportiva Cultural y Comisión de Cultura

Cimenteres i Pedreres. per Mateu Fiol.

Si no m'equivoc, les cimenteres i pedreres estan considerades d'utilitat pública (?). Aquestes empreses no beneficien a ningú més que als seus amos i constitueixen una activitat perillosa i nociva. La seva rentabilitat econòmica només és possible si s'ignoren els costos negatius tals com la terra que s'utilitza pel cultiu; els costos socials com la degradació del paisatge que perteneix a tots o les quantitats de contaminació (cas de la fàbrica de Lloseta, de la qual surten residus sòlids mesclats amb partícules sulfuroses). Aquesta contaminació incideix en la salut dels veïnats i l'agressió a l'agricultura i ramaderia local.

Respecte a l'energia, se necessiten uns 100 kg. de fuel-oil per tona de ciment obtingut a peu de fàbrica. Aquestes necessitats energètiques només són rentables per a les cimenteres per ser el fuel-oil un combustible sometut a preus polítics netament subvencionats.

Si se considera que la tona de ciment valia devers 1978 unes 2000 pessetes a preu de fàbrica, el que valen 100 l. de fuel-oil (1670 p. en 1978), la matèria prima, els equips, maquinària i tecnologia, el costo de mà d'obra, la manipulació i el transport; dona el resultat de que venen el ciment més barato del que costa. Això és possible carregant els impostos i pujant el preu dels productes

duu perjudicis. I també possibilita que uns senyors, que estan venent duros a 4 pessetes, encara guanyin doblers. Doblors, que lògicament pagam tots.

La producció de les pedreres a les illes era de 1.600.000 tones l'any 1971.

Va arribar a 2.200.000 l'any 1973 i ha anat davallant a unes 1.200.000 en 1977, és a dir, poc més o manco el 50% respecte a l'any 1973.

Aturada la construcció turística de nova oferta i molt deteriorada la demanda de vivendes, el consum ha anat baixant paulatinament i en conseqüència la producció. Tan sols l'exportació ha salvat el punt mort de l'activitat. Estan exportant Mallorca sac a sac.

La fabricació de ciment portland a Mallorca començà l'any 56 posant en marxa a Lloseta una planta productora que durant 14 anys ha donat fums i pols a tota la comarca, però que a la fi dins l'any 1977, se trobà davant una difícil situació degut a l'obra de concienciació popular duita a terme pels Grups ecologistes i pagesos, Unió de Pagesos i Denúncia i Control, sobretot, que han ocasionat dificultats d'utilització de pedreres que fossin perjudicials per als pagesos de les comarques afectades.

Aquestes dificultats han augmentat extraordinàriament per la manca d'uns estudis geològics dels terrenys voltants a la fàbrica a un radi de 15 km.

derivats del petroli, benzina, sobretot

Una part d'aquest ciment se dedica a l'exportació, amb lo qual exporten l'energia que prèviament han importat resultant un balanç econòmic poc clar. L'Administració està primant, amb els fons públics, una indústria que només

La majoria d'aquestes pedreres són il·legals i totes són perjudicials.

Donaré un parell d'exemples:

---La pedrera de Gènova està situada a menys de 2.000 m. d'un nucli de població.

---La pedrera de Lloseta fot les collites i els camps, perjudicant la seva fertilitat.

Per allà tot és blanc, els arbres, les teules de les cases. Per sort l'aigua encara no s'ha contaminat.

La pols causa perdues fins a 4 km. de la fàbrica, endemés aquesta fa pudor.

Els animals no mengen herba perquè aquesta té pols. Quan plou la pols se mescla amb la terra i no se pot cultivar res. Això no se soluciona perquè alguns dels perjudicats han estat endollats (enchufados, en castellà) a la fàbrica i així no han dit res.

Abans tot era verd, ara tot és gris. ---Durant 25 anys els veïns d'Establiments s'han vists obligats a suportar la constant agressió d'una pedrera (PRE

*terra i
llibertat!!!*

BETONG).

---Durant 11 anys els veïns de Biniamar s'han vists obligats a suportar la constant agressió d'una pedrera (PORTLAND).

Encara n'hi ha més com la d'Alaró, la de Son Anglada...

A l'any 1978, la Delegació Provincial en íntima complicitat amb les MULTINACIONALS PORTLAND i PREBETONG projecta obrir una nova pedrera damunt els veïns de Lloseta i en contra de la pagesia. No sé si s'ha oberta.

També se vol obrir un forn de guix a Sóller. Estaria situat a la carretera de Sóller a Deià, a menys de 2 km. del casc urbà i a cent metres de la via del tron. El guix que se troba allà és de baixa qualitat i per treure una tona de guix s'haurien de remoure unes quatre tones de terra.

La mateixa història se tornarà repetir impunement: explosions de "goma-2", tremolors, cases cruïades, terres de cultiu cobertes de pols i pedres, inseguretat i perill...

L'Autoritat sorda a tota oïeixa popular ha despreciat sempre la protesta contra la injustícia i l'imposició...

Però totes aquestes pedreres són il·legals:

No respecten la distància entre els centres de població.

No mantenen les condicions de seguretat mínimes.

S'exploten en terres agrícoles i productives...

Les terres dels pagesos s'expropien per la força, sense apel·lació legal possible.

La de Lloseta s'obrirà devora les turberies que duen l'aigua potable cap a Ciutat (poden rebentar a qualsevol moment).

Gran part de la producció de ciment se destina a l'exportació.

Les pedreres no s'obren en terrasses i quan s'abandonen no són repoblades.

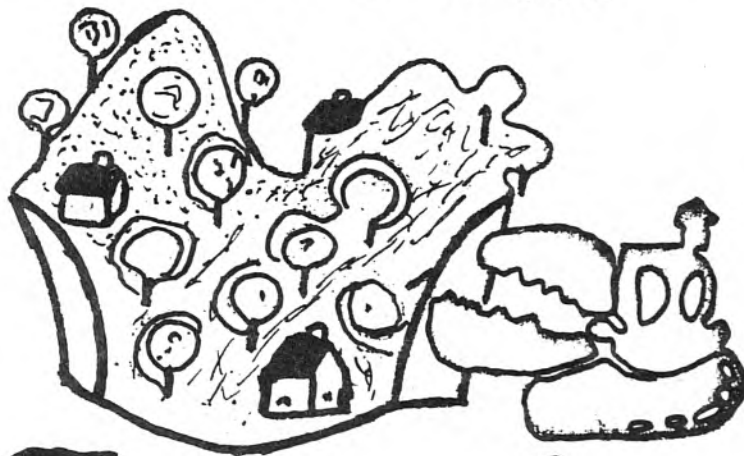
La fàbrica de ciment Portland, contamina constantment el nostre aire i els nostres camps.

EN DEFINITIVA AQUESTES MULTINACIONALS...

EXPORTEN MALLORCA SAC A SAC
DESTROSSEN EL NOSTRE MEDI AMBIENT
VIOLEN LA SEGURETAT I LA VIDA DELS
VEINATS AFECTATS
CONVERTEIXEN LA NOSTRA TERRA EN POLS

AQUEST ES EL SEU NEGOCI!
QUE TANQUIN LES PEDRERES!
FORA DE MALLORCA!

no volem

Forn des Guix

En Joan Jaume ens remet la següent notificació perquè la publiquem:

"La carta preparada en contestació a la apareguda al "Diario de Mallorca" dia 12-IV-80, consider que és innecessària la seva publica-

ció, una vegada vist que el assumpte s'ha clarificat.

Esperant que els autors de la mateixa hagin après la lliçó i pel bé del poble que no es tornin produir fets tan lamentables com aquest".

CULTURA

UN POC D'HISTORIA

DE SA COMUNA DE LLORITO

- 24 -

pago en nom de sa Junta Administrativa. Pero s'hi ha d'afegir: que se notava amb aquell senyor, qui va escriure s'espedit de pago, un gran interès i una forta insistència a favor de Sineu, i de no voler regoneixer a sa Junta sa personalitat que li dona sa lley. Ell fins i tot, després d'haverse mostrat conforme y donat paraula es dia 5 d'Agost, d'instruir s'espedit a nom de sa Junta, es dia 8 hagué posat «a conte de s'Ajuntament de Sineu. Però benehida saragata y folis brega a sa sala d'espera de sa Delegació! I ¡si no surten aquella partida d'escrivents de ses oficines, o hagués fuita sa comissió de Llorito! Ses rals ons y arguments y cites de sa lley, que va donar aquesta comissió, triunfaren d'una engallada que no te nom. Aquelles paraules de Sineu «Sa Comuna es nostra, feis lo que volguen de pagar o no pagar,» gles devien dir llealment i en tota formalidat? ¡Dir qu'è: d'un altre i tenirne i volerno es profit i es mando! ¿No es això un llenguatge de.... Endivinauhó.

Després de sabre lo que passà amb aquell senyor de s'espedit i lo d'antes i de després de Sineu, ¿no vos pareix que hi havia preparada una gran trampa? ¿No vos pareixen senyes de que mos volien cassar? ¡Però en sa circumstancia de que noltros fessem a comprassom els òlats, preparar sa beurada, anar a beure, i encare estirar sa corda. ¡I llavors això hauria estat fer lo que volien! I així, si no pagam, se von sa Comuna, queda es 90 per 100 po s'Ajuntament, i ja hauria vengu plessa, y... riure. I pagant, còm pagavem, si consentim que fis a conte de s'Ajuntament, hauria estat es cas de un pobre esclau fer a un senyor un favor sense demanarlehi; i ¡també hauria estat fer lo que volien! Per no creure que tenien tal classe d'intencions els amos de Sineu no haurien d'haver donat tantes molestias. Si s'Ajuntament administrava sa Comuna per usurpació, per enganys i contra lley, manco la poria administrar, aventhi una Junta legal i qu'havia pagat es 20 per 100, posantla en ses condicions de sa lley de desamortisació de 1854, i per lo mateix va quedar sa Comuna d'es domini de Llorito mes qu'antes d'es pago. Idè quant la cosa paroxia, i realment era mes clara, va ser quant s'embrollà més.

S'Ajuntament de Sineu, qu'estava mal avosat no ponía o no se volia desvesar de comandar damunt sa Comuna, i va anunciar aquella subasta de pasturats que va ser anulada. Aquesta anulació degué ser com una bomba que pegà dins la sala de Sineu. Devés aquets dies es batle estava fet un Nero, y deya la mala pessima dels retgadors de Llorito, y per dins carrers de Sineu deya en crits desafortats: «Jo seré s'Alcalde qu'ha fet mes mal a Llorito». Si això eren els trons de sa bomba que pegà a Sineu, aquest batle en va tirà un altre a Llorito, o dues, o tres... i moltes mes. Ses demes renou varen esser: primera sa des bando de 23 d'octubre, segona sa des dimecres de devant, llevant un batle de barrio i posantne un altre, tercera voler esclavizar sa Junta. Per lo que queda dit en sa primera relació d'aquell batle de barrio que posà, tenim es dret de poder dir ben fort: ¡Era un batle fora lley, o contra lley! Sa tercera bomba o sia de voler esclavizar sa Junta, també va perdre sa qüestió. Però sa des bando ¿com queda?

¿No era aquell bando i s'ofici dos capvespro ordes criminals? Porque se faltà a n'es reglament de montes, an es pla d'aprofitaments, i encare no havia venguda sa llicencia corresponent. Encare hi ha molts de testimonis qui recorden aquella bomba d'es 23 d'octubre de 1901. Resultat des bando i de s'ofici: que aquell

dia uns cuants pastorets, ben pocs, menaren ses guardes a sa Comuna, l'endemà, uns cuants mes, y en es tres dies sa Comuna estava plena de bestia, i allà about es pla d'aprofitaments només hi senyala 480 caps, se deya que n'hi arribaren haver mes de 3.000. Fins i tot n'hi menaren de fora de Llorito, i també guardes de cabres, a pesar de no poderni manar cap. Ses cabres s'afueren an els pins tendres, i en pelaren uns cuants centenars. Sa responsabilitat de tot recau demunt es batle qui va ordenar es bando. ¿Hoy ha hagut cap castic per això? Ho i degué haver, llavors o després, denuncia d'aquell batle i d'aquells abusos i perjudicis?

Ademés d'es bando d'es matí i de s'ofici d'es capvespro, es dimecres siguent, es mateix batle de Sineu, va destituir an es president d'es càrrec de batle de barrio i en nombrà un altre; però una cosa i altre va ser declarat mal fet, encare que va ser tant, mos queda es dret de dir ben fort: ¡Aquell batle posat pes de Sineu era un batle fora lley o contra lley! S'altre ofici des dimecres siguent, 30 d'octubre, que a sa Junta, la feya norres, va quedar tirat a terra p'es fallo d'es Governador.

Tantes ordes com venien de s'Alcaldia de Sineu, demanant certificats, (i algun d'aquests) mes d'una vegada, apuraven sa Junta. Com aquesta era novella i tomia caure on ponés i muntés, enviava aquests certificats en paper sellats de 2 pesetes; i no tenguent fondos, se partien en gastos els de sa Junta i els amics rals ordes. Una d'aquestes vegades, es secretari de sa Junta, presentant es certificat, demanà resguart i es batle va dir qu'ells no donava resguart; però es secretari li contes à molt be: idè noltros no dèxam es certificat. D'aquí onàs no demanaren certificats.

Mes tart va ser citada Junta i secretari, i també els qui figuren a sa messa d'elecció de sa Junta fora un. Aquests individus foren eridats d'en un en un devant un grupo de tres individus com si fos estat un tribunal, d'Instrucció o d'Audencia constituït a la Sala de Sineu, presidit p'es batle i assistint com a jutjes, registrats assessors o..., com un altre cosa, es secretari i un surgent retirat de Guardia civil. Los tengueren entretenguts quatre o cinc hores preguntantlos a lo cacique. ¡Un altre dia varen haver citats dos dels mateixos de sa messa. ¡Llástima de no tenir copia de l'acte i actuació d'aquell tribunal intrus i fals! Un individuo d'aquest tribunal va dir, es temps que pren en declaració a un: «Tot se pot arreglar amb una inteligencia» ¿Quina inteligencia devia haver de ser? Llavors no heu diguesen, però dins poc temps, a l'amo de Sa Brondo, es mateix batle dins es cafè de l'Amistat, li encarragava demanava que influís demunt Llorito perque sa Junta Administrativa en ple dimitís, i llavors ja la tornaren fer de bell nou essent així que sa lley dona lloc i heu diu ben clar i expressament. ¡Si això no es mostrar sa filassa de sa manera més ridícula tonta, que me tirin d'una passa! Vo dria veure que sospitaria d'aquella persona mes ben pensada del mon! No hey ha que dir que volgué desempenyar tal comissió l'amon Francesc (al cel sia). ¡El contrari, va contestà que s'estranyava molt d'aquella proposta fent observacions que no agradar en molt an aquell senyor batle.

Pero no creguen qu'amollassen els amos de Sineu sa pretesa d'anular o destruir sa Junta. S'acstavem unes eleccions d'ajuntaments, i en ple periodo electoral, es primer diumenge de Novembre de 1905, en que per falta de n'numero o per altre, motiu no hi hagué sessió, es dematí, per designar o proclamar candidats, va

gueren a Llorito els principals o els amos de Sinou. Va ser un fet ben públic i tant a la destapada que no pareixia contrabando. Amb aquestes circumstancies vengueren a Llorito, fent propaganda electoral, es primer Tinent, estant encarregat de s'Alcaldia, es Jutge propietari, es Jutge suplent i es Secretari de s'Ajuntament. Quant foren aquí feren cridar homs a s'escola, i n'hi anaren molts. Es batle era casi es principal qui parlava i esposava els... bon propositos seus i dels seus companyeros. Deya així: A Sinou son molt nobles, i voltros lloritans sou un poc mal pensats. I acabava sa glosa, pegant demunt lo que picava an els amos de Sinou, qu'es s'asunto de sa Comuna. Va dir en sustancia aquest batle: Suposat que voleu Junta, de sa Comuna, s'Ajuntament en nombrarà una d'entre voltros mateixos, i aquesta Junta proposarà a s'Ajuntament lo que vulga p'os bó d'es poble i de sa Comuna mateixa; i s'Ajuntament, sempre, heu aprovarà. Però un li contestà: No volem una Junta regalada de s'Ajuntament, qui pugue desfer o no admetre lo que fasso sa Junta, i fins i tot pugue anular sa mateixa Junta. Sinó que volem una Junta, tal com diu sa Lley municipal.

Aquí el Sr. Batle va treure, s'argument tonto d'alguns sinavers, de que Llorito no es poble agregat, i per tant, que no li perteneix Junta. Pero aquell altre li donà varies cites de sa Lley i d'aclaracions de sa mateixa Lley en reals ordes. Els qui eren en aquella reunió encare recordaran aquella resposta i quina resposta! de boca de tot un batle, i que, p'es tò que li donava, pareixia mes entre d'una nina aveciada, i d'un burlon curt de gambals, o d'un, poquet o moltet golafre: «A ses lleis les fan els homs!» No dirom lo demés d'aquella reunió, porque seria massa llare. Qu'heu recordin i heu diguen eis qui hey eren. Si hi havia temps per fer qualqu'agafada, que s'hauria pogut fer llavors, creim que cualcú la faria encare.

Aquest mateix batle, mentres corria o se despatxava s'espedient d'una de ses derrereres desavenencies, va anar a varies oficines, cercant informes o... datos, porque sa resolgués sa qüestió a favor de s'Ajuntament y contra sa Junta. A una d'aquestes oficines li digueren: «Lo que fois Sinou en Llorito es una animalada. I el senyor batle va contestar amb aquell tò... de nina: «Com mes fan mes mals estan».

Qualque cosa, ben poca, sortí per Llorito d'aquella reunió de s'escola. Convengueren aquells sinavers en que hey hagués una Junta. Però ¿sabou que feren, una vegada qu'hagueren legrat una compostura (de lo mes magre p'els interessos de Llorito?) Quant en virtut d'aquest compromís, (de sa Lley figuravos quin cas en foyen), s'Ajuntament haguó de parlar d'els preparatius de s'elecció de sa Junta va acordar lo sigüent: «Conceder por un bienio una Junta Administrativa del Monte Comunal de Llorito».

¡¡¡També canton papers!!! Qui no heu creu i heu vol veure, està en es «Boletí Oficial» de sa provincia qui du es resumen dels acorts de s'Ajuntament de Sinou, durant es mes de Janer de 1906. I una prova de qu'heu volien així, se va veure amb una inspecció que va

continuarà.

Racó per a la poesia

Un Xic d'Amor.

L'amor és una pàgina llarga plena de silenci,
blanca, neta, resplendent i suau com l'escuma
de les tristes ones de la mar blava.

Vaig a dalt de la muntanya perduda
i mir com s'arrossega, cec, perdut i ofegat.

Per això és blanc als ulls de la sinceritat
desnua/
per això ens agrada parlar d'ell, encara que
sia desconegut/

S'han escrit meravelloses pàgines, s'ha
vist com desmunta/
tot el previst. Però l'enigma silenciós està
damunt una pàgina blanca, sense la força que
embruta/
els fets, negres i trists, però mai, mai
l'idea de l'Amor/.

Present per tot i no escapa de ningú, com
la falua/
que espera vora la mar el crit del mariner
per partir/

I l'home el cerca, també cec i perdut; com
la grunya/
que fa renou però res més. El cerca amb l'e-
goisme aferrat/
la dolentia d'un animal i la petitesa d'una
... puça/.

Té l'ingenuïtat d'un nin petit i la força
d'un major/
i quan es troba despul·lat, amb la realitat,
surt la trista excusa/
de la comprensió i humanitat. Què baix és
aquest home!/.

Alçar els ulls per veure l'amor i la menti-
da que munta/
pel cos no és propi d'aquest home, no ho sap
ni ho pot fer

Tu tens l'idea que es reflexe en els fets.
No tens la mà gens fluixa/
perquè dins ella hi ha una pàgina, una pà-
gina esculpida/
amb amor real, sembrat i en fruits. Vull
seguir aquesta llum, jo/.

Com atravessà l'Atlàntic en Geroni Brines? IV

Vino la noche de San Juan. Las lluvias iban en aumento cada vez más, cuando de repente aparece un tiburón. En este momento iba al timón Juan, que era el único calificado como marinero, (era la víspera de su onomástica) cuando un contraviento hizo volar la botabara de babor a estribor, dándole en plena cabeza; del fuerte golpe recibido perdió la vista que luego, poco a poco, fue recobrando; por espacio de dos días la vista se le nubló volviendo a ponerse normal, hasta que al final la recuperó total y normalmente.

La cosa se estaba poniendo cada vez más fea. Eran para cualquier ser humano unas noches horribles. El amanecer de cada día significaba para nosotros salir de la tumba de la noche. Al caer la tarde, todas las cosas se volvían angustiosas; era como un suplicio; ya empezábamos a estar obstinados por completo; ya no nos quedaba ni un átomo de buen humor; estábamos navegando con malos tiempos y las lluvias no cesaban, por supuesto ya no cesaron durante el resto del viaje.

Otra noche inolvidable fue la víspera de los Santos Pedro y Pablo, estando el mismo marinero Juan al timón, tuvo que pedir auxilio pues su vista no le permitía ver el horizonte; el hombre implorando a Dios por su mujer y sus cinco hijos queridos que había dejado sin ningún tipo de recursos económicos y, por tanto, sin comida posible. Al ver aquella horrible tragedia se me ponían los pelos de punta; sólo esperaba de un momento a otro que seríamos sepultados por completo bajo aquellos aguas que por su profundidad tenían el color de aquel vino negro. De esta suerte íbamos prosiguiendo viaje.

Amanece una mañana con una luz al horizonte de proa, un Faro!, gritaron los viajeros. La alegría resultó vana, se trataba de un barco francés, no obstante, ya tuvimos una pequeña esperanza de ver que las costas americanas no se encontraban muy lejos; efectivamente, se trataba de una vía de barcos, porque al día siguiente vimos pasar a otros. Llevábamos unos veinticinco días de viaje y era la primera vez que nuestros corazones cobraban ánimos.

El 10 de Julio fue para mí un día inolvidable, primero por ser el día de mi cumpleaños y, segundo, porque el guardián me llamó

y me dijo: Aquello parece el horizonte!. Así fue; contesté lleno de emoción: en nombre de Dios hemos llegado a tierras americanas. Todos los demás se levantaron y gritaron de alegría. No obstante, parecía todo mentira. Algunos lloraban de alegría y todos felicitábamos al capitán que a puro pulso nos había conducido al otro continente. Echamos el escandallito y nos encontrábamos a dos brazas de agua. Esperamos a que el día amaneciera para calcular donde podíamos encontrarnos. Seguimos rumbo Sur hasta que el día esclareció por completo. Aquel día celebramos el descubrimiento de tierras americanas a base de un buen y abundante desayuno de chocolate; después vinieron los cálculos de aquellas aguas turbias y tierras deshabitadas; había selva por doquier, hasta los mismos árboles se adentraban en el mar, parecía como si el hombre blanco nunca hubiese pisado aquellas tierras; no pudimos atracar a la orilla por falta de profundidad. Efectivamente, eran tierras deshabitadas. Todo parecía a simple vista, una auténtica selva virgín. No quisimos bajar a tierra por el temor a ser devorados por los animales carnívoros. El capitán reconoció que nos encontrábamos muy al Sur y mandó cambiar el rumbo, cogimos rumbo Noroeste. Navegamos todo el día sin ninguna señal de costa habitada. Vino la noche y el capitán dió orden de que siguiéramos siempre adelante, pero el timonel Juan, caprichoso e ignorante, sin permiso se metió en una especie de golfo muy grande que luego nos enteramos de que se trataba del río Oyapoco, en la Guayana Francesa. Nos habíamos desviado hacia el Sur ni más ni menos que 1.300 millas, pero gracias a Dios estábamos mucho más tranquilos que en alta mar. En este golfo quedamos cerrados por todos los lados, sin viento y las corrientes nos empujaban hacia tierra, poniendo en peligro la embarcación. Al capitán, que era carpintero, se le ocurrió la idea de hacer dos simples palas y dos tablas con lo cual tuvimos dos remos que nos ayudaron a hacer las maniobras oportunas. La corriente fue amainando y con un poco de voluntad y paciencia conseguimos salir de aquella boca de lobo que para nosotros tenía el aspecto de un verdadero cementerio.

Proseguimos el mismo rumbo. Vino la tarde y se fue preparando una de aquellas horribles puestas de sol. Decidimos aclarar y dejar que pasara aquella maldita noche de temporal; pero éste iba en aumento cada vez más; Ya no sabíamos que hacer; en un momento pensamos en cortar el cabo del ancla y navegar a la deriva; aquel vendaval tenía el aspecto de un verdadero ciclón; la embarcación daba cada "cachetazo" que parecía que se partía. Fue una noche horrible y más pensando que teníamos la tierra a dos millas. Pero el mal tiempo fue amainando hasta quedar totalmente en calma. Amaneció el día siguiente, levantamos anclas y proseguimos el viaje con el mismo rumbo. Al poco rato dividimos una roca en medio del mar sobre la cual parecía verse un faro; efectivamente, se trató de un peñasco llamado "la mesa" y sobre el cual los franceses habían erigido un faro. De cada vez más parecía que la costa había sido habitada, pero de momento no encontrábamos de ser viviente.

CONTINUARA

Nota de la Redacció: Les opinions expressades en els articles i col.laboracions publicades dins aquest butlletí, manifesten la forma de pensar dels seus autors, però no necessàriament la dels que en ell treballen.

Així mateix, feim saber que en aquest butlletí hi ha un ESPAI OBERT perquè els lectors puguin expressar la seva opinió.

La Redacció respectarà la llengua en què siguin escrits els articles o col.laboracions.

L'LLORITA EXPRESSA LA TEVA OPINIÓ !!!

COL.LABORADORS HO SOM TOTS !!!

Tots els que vulgueu ajudar econòmicament a la revista ho podeu fer de la següent manera:

a) Depositant els doblers a la Llibreta d'Estalvi nº 769-41 de "La Caixa de Pensions per a la Vellesa i Estalvis".

b) depositant els doblers a la Rectoria. Cada número costa aproximadament unes 50 pts.

COL-LABORACIONS

*Una societat que ens fon
dins el no-res*

La societat de consum és a la vegada causa-efecte: nosaltres la iniciam i llavors ella ens manipula. Ofereix possibilitats unidimensionals: "El home d'avui creix amb una línia unidimensional, sols quantitativament"(1). Dóna més importància al objecte que al ser en si. Valora el que té una persona, no el que és. Canonitza la lluita competitiva, profunditza la competició però no la col.laboració; això suposa agressivitat, frustració. Fa que els homes desitjin constantement una màxima ganància, tot ho comercialitza. L'eficàcia i el poder és el si d'aquest home unidimensional. Com a conseqüència duu una refinada filosofia del benestar; moralment fa homes poc creatius però fabrica homes "creatius" a l'hora d'aconseguir més ganàncies; produeix conformisme a la vegada que inconformisme. La societat de consum té una "tolerància repressiva": és tolerant mentres es respetin les seues normes, però és torna repressiva quan intentem tornar contra ella. Es capaç de domesticar les mateixes protestes que van contra ella (el moviment hippy va sortir com a crítica de la societat de consum i s'ha tornat en la seua pròpia arma; a Londres es venia roba que duia marcat: "Jo protest" i tots els jo-

vens la compraven). La publicitat i propaganda (la primera vol fer comprar productes, la segona vol fer vendre idees) porten la "dictadura del benestar": consumim sense ganas de consumir, però consumim a gust. Malgrat tot hi ha dins aquesta societat un accentuat avorrimment, fruit de l'excessiva abundància de bens materials; això duu com a conseqüència el passotisme. Actualment hi ha una falta alarmant de creativitat, tot està fet, pensat i programat; vivim dins la societat del "tirau-ho després d'emprar-ho".

Per tot això i perquè moltes de persones viven amb angoixa, tristesa, pena, egoisme, superficialitat, agressivitat, competició, amargura, frustració i altres "dons" d'aquesta societat que nosaltres mateixos mantenim, per tot això he obert la meua boca com dues portes enormement obertes i he amollat una trista-gran-rialla, després he resat per tots ells i, com era de nit, he mirat el cel negre, ple d'estrelles brillants i he respirat profundament, i he rigut fins que he tingut forces com a temerós a no veure'm obligat a plorar.

FELIP MUNAR I MUNAR

(1) Mirau "El Hombre Unidimensional" den Marcuse, o bé L'obra den Joan Bestard "Mon d'avui i fe cristiana"

L'ecologia *per* T. B.

Fou el gran biòleg Ernst Haeckel (1834-1919) el que primer va utilitzar, l'any 1868, la paraula Ecologia, per referir-se al estudi de l'hàbitat (del Grec OIKOS, habitació o casa i LOGOS, tractat). En altres paraules, L'Ecologia és la moderna ciència que s'ocupa de les complexes relacions dels organismes vius amb el seu medi.

Qualsevol espècie animal o vegetal es veu influïda per el medi i abans de res pels factors abiòtics (d'origen no viu), com són els climàtics (temperatura, humitat, llum, vent, etc.), els edàfics (característiques del sol) i els hidrogràfics.

Està clar que cap individu d'una espècie concreta pot considerar-se de forma aïllada, sinó formant part d'una col·lectivitat, d'una població constituïda per tots els de la seva mateixa progènie. I, precisament, les relacions observables dintre de la població són les que estudia la demografia. Però no acaba aquí l'ecologia, doncs igualment engloba les interaccions de conjunts poblacionals diferents, ja sigui en forma de simbiosi com a vida en comú amb dependència recíproca de paral·lisme, com succeeix en el cas d'unes espècies que viuen a costa d'altres, o de depredació (tendència a què una espècie acaba amb una altra).

L'ecologia va adquirir cos de ciència ja molt entrat el segle XIX, i en la seva concepció, situant al "Homo Sapiens" com a protagonista, es desenvolupa dins la rama de l'ecologia humana, que analitza la relació home/medi o, més concretament, entre l'humanitat i la biosfera, considerant aquesta darrera com tot allò que sobre el Planeta és susceptible de donar suport als sers vius.

L'ecologia estudia, doncs, les conseqüències per les quals i degut a la seva pròpia multiplicació, el home vagi ocupant el medi en què viu -el seu medi ambient-, és a dir, una part cada vegada més extensa del Planeta. Ocupació que canvia més i més la cara de la Terra i que va transformant la composició de la biosfera pels residus que genera la pròpia civilització humana i que poden classificar-se en els grups següents:

- Residus industrials que contaminen les aigües dels rius.
- Detergents i fems d'origen domèstic, que per la seva composició química no poden ésser biodegradats per les bacteries.
- Insecticides, origen a la vegada d'una to-

xicitat creixent que repercuteix dins l'activitat humana (llet, peix, carn) i que acaba per no tenir efecte damunt determinades espècies d'insectes que arriben a fer-se resistents - Subproductes de la indústria nuclear, i ja radioactiva, que cal considerar especialment nocius no solsment per la seva gravetat immediata, sinó també per la llarga duració dels seus efectes.

(CONTINUARÀ)

La Bicicleta II

per Mn. Llorenç Vanaell

El desarrollo de la cultura desde principios del siglo pasado hasta el presente, merece gran atención por el éxito resonante en todos los aspectos.

Lástima de tantas cosas desagradables en que los hombres han perdido un tiempo precioso que no volverá!

Acostumbrémonos a ver i admirar lo bueno i provechoso que nos hará mucho bien; y dejemos a un lado todo lo que tiene aspecto negativo.

Fijémonos hoy en un detalle curioso de ese desarrollo, muy admirado en sus principios y del que ahora, por demasiado visto y utilizado ya no hacemos caso.

Así como todas las cosas tienen su historia, sus principios y su desarrollo, así la tuvo la bicicleta de la que nos vamos a ocupar.

Para que dicha historia sea más completa pondremos dos versiones de fuentes distintas: una por escrito y la otra impresa con gráficos (esta última apareció en el número anterior de esta Revista).

—La bicicleta es un velocípedo de dos ruedas iguales, de las cuales la posterior es motriz.

Aunque algunos sustentan la opinión de que los orígenes de la bicicleta se remontan a la "draisiana", inventada por el barón Draide de Sauerbrón en 1818; lo cierto es que el sistema de propulsión de este antiguo vehículo era diferente, ya que para desplazarse y avanzar con él se debía darle impulso alternativamente con uno y otro pie, tomando apoyo en el suelo. La aparición del pedal dio lugar a grandes fiestas y concentraciones de bicicletas para su conocimiento y medio de

paganda, dio nacimiento al biciclo(1) y, más adelante, a la bicicleta; efectuándose gradualmente el paso de uno a otro vehículo a medida que se sucedieron los perfeccionamientos. En 1879, el inglés Lawson ideó la transmisión por cadena del movimiento del pedal al eje de la puerta trasera; el vehículo llevaba todavía una rueda delantera directriz de gran diámetro. Introdujo también el cuadro, que une ambas ruedas y soporta sillín, los pedales y el manillar. En 1885 la "Rover" de J. K. Starley prefiguraba ya la bicicleta actual, con ruedas de diámetros iguales, uncua-cuadro formado por tubos y una dirección directa. Después de la adopción de la rueda libre, que permitía inmovilizar los pedales mientras la bicicleta continuaba su marcha, pasó a ocupar el primer plano el problema de los frenos que hasta entonces no se había en consideración.

La bicicleta se compone de un cuadro rígido, formado por tubos de acero o de aleaciones ligeras de alta resistencia, que sirven de soporte a todos los órganos de la máquina. En su parte anterior el cuadro lleva una orquilla que sostiene el eje de la rueda delantera y que es solidaria de la varilla de la dirección (accionada por el manillar); en la parte posterior tiene otra orquilla cuyos extremos ciñen el eje de la rueda trasera; en la parte inferior van los pedales, y en el ángulo opuesto el sillín, montado sobre unos muelles de suspensión. La rueda delantera sólo es directriz. La relación entre el número de dientes de la rueda de pedal y del piñón define el desarrollo de la máquina. Por ser limitado en valor absoluto el esfuerzo ejercido sobre los pedales, hay que disponer de varias reducciones para vencer las variadas resistencias debidas al perfil de la carretera. Por esta razón se monta un cambio de velocidades. Las ruedas constan de una llanta, normalmente de aleación ligera, unida al cubo por unos radios metálicos, y están calzadas con neumáticos (o tubulares, si se trata de bicicletas de carrera).

Sucesor de la "draisiana", el biciclo apareció después del pedal (1865), efectuado por Ernest Michaux en colaboración con su hermano Pierre. El montaje directo del pedal sobre el eje de la rueda delantera obligó a dar a esta un gran diámetro (hasta 1'50 m.). Una rueda normal sólo permitía un desplazamiento de 2 m. por cada vuelta de pedal, lo que resultaba insuficiente para asegurar el movimiento del vehículo. Esta estructura hacía del biciclo una máquina peligrosa ya que cuando el conductor giraba el manillar y accionaba los pedales se desviaba la rueda delantera, alternativamente a la derecha y a la izquierda. Por no existir

sistema de frenos, el conductor tenía que saltar del vehículo para pararse. La distancia del sillín al suelo hacía casi acrobática la posición de marcha, y penoso el mantenerse a horcajadas.

Uno de estos velocípedos era del señor de Binitaref, cuyo predio lo vendió, por aquellas fechas, a D. Juan Aguiló de Son Joan Arnau.

Para dar a conocer y hacer propaganda de vehículo tan útil, tan práctico y alcance de cualquiera se organizaba, de vez en cuando, una gran fiesta con el nombre de "Festa d'es Pedal" (Consistía en que dos bicicletas acopladas llevaban en medio un pedal que tendría, creo, unos tres metros de alto); concentrándose la mayoría de bicicletas de la isla.

El año 1914 tuvo lugar dicha fiesta en el Predio "Son Company" de Montuñiri y a la que asistieron muchos de Lloret a pie por "Sa Casa Nova", y de los cuales conozco bastantes; unos murieron, e.g.e., como la madre del Rdo. Sr. Cura Párraco, D. Bartolomé Bauzá de Montuñiri, primer Párraco de Lloret desde el 28 de Febrero de 1913, acompañada de Antonia Puigserver, etc., y otros viven aún, como D. Juan y D. Bartolomé Gomila, hermanos, Julián (a. marrón), el que suscribe que tenía diez años, acompañada de mi padre, e.g.e. y muchos más.

Uno de los organizadores fue Gabriel Lull, natural de Montuñiri y casado con Isabel de Ca'n Xiu de Lloret. Era hermanastro de nuestro Párraco Bauzá.

Asistió muchísima gente y según decían concurrieron unas 200 bicicletas de toda Mallorca.

Vi dos velocípedos auténticos, únicos en la isla y una bicicleta de madera; cuyo dueño conocí, hace ya unos quince años, y me dijo la tenía colgada en su casa como recuerdo.

La fiesta, muy bien organizada, fue completa. Delante del Predio había grandes cobertizos y allí, en cocina improvisada, (y en grandes calderas) se servía, al que quería, un plato de arroz por diez céntimos.

Por la tarde hubo baile de payés sobre la era, que se filmó y se reprodujo después en el Balear de Palma. Se recuerda que bailaron dos chicas de Lloret: Na Xenxis que se casó con uno de "Ca'n Solle" y Na Bet Pajesa soltera y que no se casó.

Esa fiesta se repitió en 1916 en el Arenal y parece que sigue repitiéndose, como se ha podido ver en la prensa de este año.

Posiblemente que con motivo de esa propaganda la familia de "Ca'n Maravilla", de las más acomodadas del pueblo, se decidieran a comprar una bicicleta para su hijo mayor Antonio Sastre Nicolau estudiante, siendo la primera que se vio rodar por nuestras calles; y al pasar salía la gente para verla, quedando admi-

rados de que se pudiera montar sobre dos ruedas sin caerse.

Pronto apareció una segunda, la de D. Mateo Vanrell, Maestro Nacional, que más tarde la vendió a Gabriel Gelabert Horrach (a. Maioli) que murió a sus 60 años a consecuencia de una cornada de un buey de Son Brondo.

Cuatriciclos:

Hay que ver la variedad que ha ido surgiendo en vehículos no motorizados, movidos por la tracción humana a pedales. Primero fue la bicicleta corriente y moliente, de paseo. Después la bicicleta de dos juegos de pedales, en línea. Hemos visto también los triciclos-tres ruedas y una sola persona-destinado principalmente a carga. Y ahora el que podríamos denominar cuatriciclo, con cuatro manillares, cuatro juegos de pedales y cuatro asientos. El turismo, las gana interesadas de "distraer" a nuestros visitantes, ha sido lo que ha estimulado el ingenio. Como en tantas otras cosas.

Que todo sea para bien!

Los que por el mundo correis
no olvideis esa historia;
Pues la Virgen nuestra Madre,
si corremos sin parar, ..
nos entrará en la gloria.

Reflexions sobre el Marxisme II per Felip Munnà.

Seguint amb l'estudi començat el mes passat, analitzarem un altre aspecte de la doctrina marxista: EL MATERIALISME DIALECTIC.

La seua missió es afirmar que la naturalesa serveixen si mateixa la raó del moviment. En Marx posa com a subjecte de la filosofia la matèria. D'aquesta es deriva tot el que te real la natura. N'Stalin considerava superat l'antagonisme; en nos, no ¿el materialisme dialèctic no es necessari en els règims comunistes?

Negada ja l'existència de Déu, necessàriament els atributs fonamentals que la teologia posa en Déu són trapassats a la mateixa naturalesa o matèria: tals són l'aseñtat, l'eternitat i el factor motriu de tot el procés còsmic. Aquesta és la missió del materialisme dialèctic: afirmar que la naturalesa és un procés d'automoció que conté en si mateixa la raó del seu moviment i no necessita del Déu transcendent al cosmos.

El motor de tot el procés còsmic és l'antítesi (o negació) que enrevolta un antagonisme o lluita dels factors contraris dels que tot ser és compon. L'antagonisme encén la lluita i provoca el moviment. Però, al mateix temps, és el factor que alimenta i manté el moviment i progrés per quant, superat un antagonisme, n'apareixen altres que impliquen un altre nou desenvolupament de posició-oposició i superació. Aquest procés es repeteix sempre perquè la situació de superació du amb ella el seu contrari i comença l'estirada de cap el progrés.

Els factors característics de l'estructura dialèctica estan en la negació i la superació d'aquesta negació o negació de la negació. Aquest mètode dialèctic el trocām en els pensadors grecs que utilitzaren el diàleg pel desenvolupament, esclariment i enriquiment de la idea. A una determinada idea s'oposa la contrària, per descobrir els punts dèbils o imperfectes de la primera. Aquest mètode dialèctic és un camí que segueix el pensament per la seua promoció, no és l'única via i mètode per desenvolupar el pensament però si es freqüent el diàleg en el esclariment de les idees.

L'idealisme de Hegel aplicà aquest principi a tota cosa real. La extensió del principi és lògica per Hegel, per quant en la seua filosofia la idea és el factor radical i universal que determina tot el que és real, que no es cap altra cosa que la clovelia externa i la manifestació de l'ideal. Tot el que és real és racional; si la dialèctica és llei del desenvolupament de la idea, serà també la llei del procés de tot el que és real.

En Marx canvia el subjecte de la filosofia posant la matèria com a realitat única, de la qual es deriva tot quant de real existeix en la naturalesa. A n'aquesta matèria còsmica aplica el principi dialèctic, característic del desenvolupament del pensament.

La teoria de n'Marx tanca dos greus obstacles. La primera és que ell no s'atura a demostrar per què el que és llei del pensament ha de ser també llei de la matèria, de tota la matèria i procés material. La segona dificultat està en el fet de que el materialisme de Marx no és de caràcter ontològic. Es a dir, en Marx no xerra de cap matèria en concret com a matèria primera, de la que ha de sortir el que falta dels sers materials a través d'aquest procés dialèctic. Si sabem quina és aquesta matèria en concret, ¿com podem afirmar que està internament carregada d'antagonisme i que la lluita produeix i alimenta el moviment?

Encara queda un altre interrogant. El la lluita de contraris la que provoca el moviment o és més bé el moviment el que produeix els antagonismes i la lluita entre els sers? Molt sovint comprovem dins la Història i dins la vida social la lluita i l'antagonisme entre els homes, però es tracta de sers vivents i actuant. D'aquesta vida i acció es segueix l'antagonisme i entre ells no és possible la lluita, Per tant, la lluita de contraris no explica l'origen del moviment, sino que tan sols ho suposa.

Si l'antagonisme i la lluita de contraris és el "demiurgo" que alimenta el moviment i el progrés, se seguirà que tal llei és universal i vàlida per tota realitat, per tot règim polític. Això significa que també entre els règims comunistes han d'existir antagonismes i lluites si es desitja que aquests règims no caiguin dins l'immobilisme i la mort. Aquest argument apunta cap una revolució permanent, que és la idea central de la darrera obra de Garauday: "Parole d'homme".

Però la presència d'antagonismes i de lluites enemics de la societat soviètica està exclosa totalment per la doctrina oficial. N'Stalin ja va proclamar solemnement: El que hi ha de particular dins la societat soviètica de la nostra època, a diferència de tota societat capitalista, és que ja no existeixen classes antagoniques, enemigues. Mentre que la societat capitalista està desgarrada pels antagonismes irreconciliables entre els obrers i capitalistes, entre el camperols i els grans terratinents, el que condueix a la inestabilitat de la situació interior, la societat soviètica... ignora aquests antagonismes; ella està alliberada d'aquests enfrontaments i dona una imatge d'una col·laboració fraternal entre els obrers, camperols i intel·lectuals. Aquest cant a la fraternitat universal el cantava n'Stalin l'any 1939, quan encara no havia fuit el resplandor de les terribles "purgues", ordenades per ell mateix. Acceptada la tesi de n'Stalin, a on queda l'estructura del materialisme dialèctic necessari per tot progrés i progrés?

En canvi, en Mao Tse-Tung, més junt amb les exigències de la dialèctica, afirma la necessitat de la presència d'antagonismes i contradiccions, inclús enmig del mateix partit comunista. En cas contrari vendria la seva mort: "Dins el partit, l'oposició i la lluita entre diferents idees succeeix constantment... Si en el partit no hi hagués ni contradiccions ni lluites ideològiques per a resoldre, la vida del partit acabaria i concliria."

La pregunta que queda a l'aire és aquesta: el materialisme dialèctic, es una llei universal necessària a tot moviment i progrés o cal fer una excepció amb els règims comunistes?

M'he basat amb la mateixa bibliografia però m'he fixat amb uns articles que va escriure en Gregori R. De Yurre en el diari "YA" el 24-10-76

Love Story II *per J. X.*

PER A UN AMIC QUE EM VA DEMANAR QUE ACABAS D'UNA ALTRA MANERA.

- You dance?

- No, thank you.

La dolçura en què ella havia pronunciat aquelles paraules, absorbiren els pocs sentiments que encara tenia per a sí. En aquells moments ell s'hauria devora ella, però quedà clavet fora poder moure un sol membre, amb els ulls fixos als d'ella que, quasi impassible, amb els llavis, simulà una petita rialla.

Ballaren tendrement; dolçament es deixaren dur per les melòdiques cançons; la música i ells formaven una sola cosa.

Ell va comprar una botella de "champán". Anaren a la vora del mar, a on xerraren de coses sense importància asseguts a una roca. La lluna es reflectava damunt les copes i la brisa pareixia acariciar els sedosos cabells d'ella. Un vaixell passava a la llunyania, res era extraordinari, tot era normal, però una inevitable sensació els obligà a estrènyer les mans en totes les forces; es besaren amb una tendresa que ell mai abans havia conegut.

La finestra de l'habitació donava a la badia. Miraren aquell vaixell que poc temps abans venen passar i que tan sols era un punt lluminós que s'anava difuminant dins l'horitzó. Una vegada més els ulls es tornaren trobar, però ja no era com la primera vegada, qualche cosa estava passant i la inexcrutable dolçura d'aquell rostre el ferí en el punt més profund del seu ser.

Culminaren la sublime manifestació de l'amor i es dormiren aferrats intentant allargar aquell moment a l'eternitat. Ella es despertà quan el primer raig de llum guaitava, tímidament, per la finestra. El va besar imperceptiblement sense poder evitar que unes llàgrimes se li escapassin.

Ell mai més la va tornar veure i ho sentí perquè, després de tot, ella era ella.

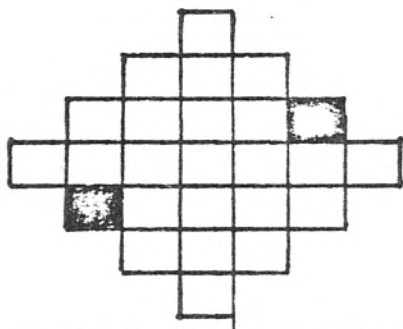
PÀGINA D'HUMOR *per Mateu Fiol.*

SOPA DE LLETRES:

S	F	A	N	E	L	A	D	G	A	M	O
V	E	L	N	I	M	D	E	L	N	A	A
O	R	E	D	V	E	N	I	M	R	R	D
D	E	U	A	P	E	R	E	T	A	I	I
L	S	Q	N	U	D	D	E	T	F	A	L
E	R	I	I	R	A	E	N	D	E	I	A
N	S	M	L	B	O	J	N	V	L	I	G
A	T	G	A	I	N	O	T	N	A	E	R
P	E	L	T	S	G	A	U	E	R	R	A
E	R	S	A	Q	U	N	E	A	L	P	M
D	B	L	C	E	S	A	O	N	F	I	D
F	R	A	N	C	E	S	C	A	E	L	S

CERCA 10 NOMS DE DONA

CRUCIGRAMA:

HORITZONTALS: 1-consonant 2-pedra 3-blatou, flonjo 4-tota casta de sabata (pl.) 5-menja, el vespre 6-va anar 7-cons.

VERTICALS: 1-consonant 2-part del cos compresa entre la monyeca i els dits 3-espècie de verdet que fan alguns líquids 4-peça de roba 5-clariana, taca 6-la teva 7-consonant

ENGINY:

Com medirias 6 l. d'aigua amb només 2 poals, un de 7 l., que està ple, i un altre de 4 que està buit? Se poden omplir i buidar les vegades que vulguis.

SOLUCIONS AL PASSATEMPS ANTERIOR

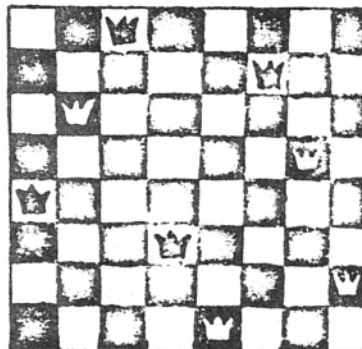
MAPA:

- 1-Castell del Rei
- 2- " de Capdepera
- 3- " de Santueri
- 4- " de Bellver
- 5- " de Bendinat
- 6- " de Son Vida
- 7- " d'Alaró
- 8- " de Sant Carles
- 9- " de L'Almudaina
- 10-Torre d'En Pau
- 11-Castell de N'Amer
- 12-Torre de Canyamal
- 13-La Fortalesa
- 14-Castell d'Andratx
- 15-Castell de Cala d'Or

CRUCIGRAMA:

- HORITZONTALS: 1-v 2-cel 3-rodar 4-rosa---as 5-casa---amor 6-me---olor 7-reben 8-les 9-s
- VERTICALS: 1-c 2-ram 3-roser 4-cosa---el 5-veda---obès 6-la---ales 7-ramon 8-sor 9-r

enginy:

ENGINY:

---S'ha comprovat científicament que un ull normal, en condicions atmosfèriques favorables, pot veure un fil d'un milímetre i mig de gruixa a 400 m. I també pot distingir, durant el vespre, la lluentor d'un misto a 80 km. de distància.

---Sabies que el nom d'estancs, amb el que se designen les tendes de tabac, segells, mistos, etc., procedeix de que les mercancies que venen al ser mercancies monopolitzades, estan estancades?

---Sabies que el mot sabotatge, amb el que se designen als actes contra una empresa, prové de quan els obrers antics declararen la guerra a les màquines, aficant-hi dins elles "sabots" (sabates) per rompre'ls?

---Sabies que les peces de roba nomenades gavardines deuen el seu nom a que començaren a utilitzar-se a una ciutat grega nomenada Gavarda?

---El que se cobra per un treball diari o regular se nomena salari. Sabies que això és degut a que els soldats romans cobraven en sal part de la seva paga?

---La majoria de ganivets de taula solen tenir la punta rodona. Sabies que això se deu a que, a principis de 1600, el cardenal Richelieu les mandà arrodonar al veure que el canceller Segnier els emprava per rentar-se els queixals amb la punta?

---A la persona que te convidats a ca seva, se la nomena amfitrió. Això se deu a que Amfitrió era el nom d'un rei de Tebas que era molt esplendit en els seus dinars.

---A les reunions de varies persones, se les nomena tertúlies. Això és perquè fou Tertulià qui organitzà les reunions per combatre el cristianisme, del que s'havia separat.

---Sabies que la girafa, encara que tengui el coll tan llarg, te 7 vèrtebres cervicals com els altres mamífers.

PACIENT: -Se poden banyar amb diarrea.
METGE: -Si en te la suficient, sí.

UN JOVE ESTUDIANT DIU A UN AMIC: -Es ben cert això de que la història se repeteix! Mira, m'han tornat suspendre.

EXPLORADOR: -Escolti, vostès ée negro.
NEGRE: -No, és una piga.

Això és un inspector que va a una loqueria i veu un loco que està penjat al cel-ras. L'inspector demana a un infermer que fa aquell homo allà. I l'infermer li diu que fa de bombilla.

L'inspector diu: -Baixau-lo d'aquí a aquest loco.

I l'infermer contesta: -No! Que si no s'apagarà el llum.

Això és l'inspector que torna una altra vegada a la loqueria i veu un loco que està amb una canya de pescar i amb una banyera plena d'aigua.

L'inspector s'hi acosta, pensant seguir-li la corrent i li diu: -Que va be la pescada.

I el loco li constesta: -Que és colló vostès, o no veu que això és una banyera.

GLOSES

-Tu que ets un homo de dret, Biel, i m'has d'escoltar: ¿no me sabries contar quantes virtuts té un pet?
-Un pet alivia el cos, fa riure sa companyia, encalanteix sa camia i no se rompen cap os.

Un dia molt fred vaig fer una berenada d'una formiga torrada i un cervell de busqueret

Un rupit dalt una mata canta i fa s'estufat Jo mai 'via reparat que ets ases duguen corbata.

COL.LABOREN EN AQUESTA EDICIÓ:

Foto-Cinema SET-ART.C/ Major, 14 Sineu

LA PRIMAVERA. Tenda de Robes.

Piensos SAN ISIDRO

Piensos HENS. Distribuïdor Miquel Coll

FARMACIA.Ldo. Gaspar Llopis

TOCINERIA. Andrés Pol

TALLER MECANICO. Rafael Gelabert Ferriol

C/ Zornoza,9 Sineu. Tlf. 52 00 44

Es Forn de SA PLAÇA

Es Forn NOU

Comestibles JAUME

Comestibles CATALINA MUNAR

Comestibles CA'N DAVIU

Comestibles FERRER

BANCA MARCH.

Bar CA NA PERICA

Bar CA'N PUXET

Bar ES POU

S'ESTANC

MERCERIA JESUS

L'edició d'aquest butlletí ha rebut l'ajuda de:

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"